

Fågeltornet

Då södra Södertörn steg upp ur havet för mer än 4000 år sedan visade det sig att inlandsisen hade efterlämnat en bygd präglad av lerdalar med grunda sjöar och våtmarker mellan mäktiga rullstensåsar. Våtmarkerna dominerade landskapsbilden så markant att man tror att namnet på en av de två socknarna på södra Södertörn – Sorunda – från början kan ha betytt ”hundaret med dymarkerna”.

Under 1800-talet växte befolkningen snabbt. Liksom på många andra håll såg man möjligheten att förvandla våtmarker och grunda sjöar till odlad jord. Av Sorundas ”dyar” återstod år 1870 endast sjösystemets innersta, sydligaste del, sjöarna Västra och Östra Styran.

Östra Styran var ett våtmarksområde kring en grund sjö med en klarvattenyta på ca 160 ha. Utdikningen av Östra Styran påbörjades 1877 då ett utlopp upptogs förbi Väggarö i Sorunda. Sänkningen var helt genomförd kring år 1890 men gav ett förhållandevis magert utbyte i odlings- och betesmark.

Delar av den åkermark som skapades var fortfarande i produktion ett gott stycke in på 1950-talet, men därefter var det inte längre ekonomiskt försvarbart att hålla diken och överflöden i stånd. Sedan 1960-talet har naturen successivt återtagit mycket av vad människan en gång erövrade.

Vattenståndet i Östra Styran har stigit och området har åter blivit en våtmark med såväl sumpskog som klarvattenytor och strandängar. Samtidigt har växt- och djurlivet genomgått en dramatisk förändring och utveckling. Antalet fågelarter, varav många hänsynskrävande, sårbara eller till och med sällsynta har successivt ökat liksom jaktbar fågel och annat vilt inklusive en bäverkoloni. Trots detta återstår mycket arbete för att restaurera Östra Styrans våtmarker.

Projektet drivs helt på ideell grund i föreningsform. Föreningen Östra Styrans Våtmarker bildades 1992. Bland medlemmarna återfinns såväl markägare som kringboende, ornitologer och andra med intresse för miljö- och naturvård.

Sedan arbetet började har föreningen bland annat inventerat våtmarkens topografi, växtliv och djurliv. En regleringsanordning har anlagts med vars hjälp vattennivåerna vid olika årstider kan kontrolleras och arbetet med att restaurera områdets avvattningssystem har påbörjats.

Projektet Östra Styran vill vara ett exempel på hur aktiv miljö- och naturvård kan inordnas i en levande landsbygd. Därför är Östra Styran inte bara ett naturvårdsprojekt utan också ett projekt med förankring i jordbruk, jaktvård och friluftsliv.

För att göra Östra Styran tillgängligare för allmänheten har tillfartsvägar anlagts och ett fågeltorn har byggts. Dessa arbeten har genomförts i samarbete med bl a Nynäshamns kommun och med ekonomiska bidrag från såväl kommunen som landstinget och privata organisationer och företag. Man har också utfört muddringsarbeten för att öka klarvattenytorna och förbättra vattengenomströmningen.

